

[Wilhjelm]

ning, og det er også klart og meget iøjnefaldende i øvrigt, at denne stigning sker i 70'erne og 80'erne i sidste århundrede. Derefter ligger det på et jævnt plateau igen indtil fra slutningen af 50'erne og det meste af vejen op gennem 60'erne i vort århundrede. Når man ser disse meget udtalte ændringer, så gør det det jo altså lidt vanskeligt at sige: nå jo, men kriminalitet er sådan mere eller mindre noget nedadret, eller det er nogle kromosomanlæg, der er lidt ureglementerede.

Det kan der måske være noget om i ganske enkelte tilfælde, men det er klart, at når der er så markante historiske ændringer, så er det på den ene eller den anden måde samfundsmæssigt bestemt. Det kan være, at man har kriminaliseret nogle fremtrædelsesformer, ungdommen udviser, som man ikke før har betragtet som kriminelle. Det kan også være, at man har givet ungdommen nogle andre omstændigheder, som gør, at den har vanskeligere ved at tilpasse sig den nye situation. Det sidste er jo tydeligt nok tilfældet i 1870'erne og 1880'erne, hvor et gammelt familiemønster bryder sammen og industrialiseringen og storbyernes arbejderkvarterer og lejekarserne dukker op. Det giver selvfølgelig disse tilpasningsproblemer.

Det samme har vi vel egentlig også – jeg vil ikke påstå, det er den eneste forklaring, men en delforklaring – i 1950'erne og 1960'erne med, at begge forældre i meget større tal end tidligere kaldes ud på arbejdsmarkedet uden for hjemmet. Selvfølgelig har kristeligt folkeparti ret i nogle sammenhænge dér, men lige så selvfølgelig ikke i sine tilbagekuende og anakronistiske »løsninger« på disse problemer.

Der er altså ikke tale om en generelt stigende tendens i kriminaliteten, tværtimod, for de sidste år og i øvrigt for de sidste mange år. Jeg skylder måske at sige, at der var en nedgang før 1950'erne, og den blev så opvejet af en ny fremgang eller opgang eller forværring, hvad man nu vil kalde det, i slutningen af 1950'erne og op gennem 1960'erne. Men siden da og de sidste mange år, set over et længere forløb, er der ikke tale om nogen stigning.

Men der er, som det også blev klart erkendt af ungdomslederne på denne konference, jeg startede med at omtale, en opsigtsvækkende, en iøjnefaldende tilbøjelighed for en lille bitte bitte part af disse ungdomsfor-

brydelser i retning af forråelse. Der er nye kategorier af voldsforbrydelser, men altså statistisk nul og niks, men selvfølgelig meget bemærkelsesværdigt for pressen og for folk, der vil slutte overfladisk ud fra den slags ganske få tilfælde. Det er overhovedet ikke noget generelt problem, og det er i det hele taget voldsomt overdimensioneret, men det skal da konstateres – og man skal da forsøge at finde årsager og løsninger osv. – at der er tale om en vis forråelse i de seneste år på den lille bitte bitte kategori, der hedder voldsforbrydelser, og endda på en lille bitte del af denne lille bitte kategori. Og det er galt nok. Men det er altså det eneste, man kan sige i retning af, at disse ting er blevet forværret eller har udviklet sig.

Og i øvrigt må man jo nok sige, at der er iøjnefaldende paralleller i andre dele af samfundet i retning af forråelse. Jeg mindes ikke, at vi i de foregående 30 år har haft det omfang af politivoldssager og, som forsvarsadvokater taler om, anholdte og arrestanter, der møder frem til grundlovsforhøret gule og blå og kvæstede, så denne forråelse er dette lille hjørne af ungdomskriminaliteten jo nok ikke så alene om.

Jeg vil også gerne nævne, at der findes herhjemme en ganske udmærket undersøgelse af sammenhængen mellem ungdomskriminalitet og det, man allerede på et meget tidligt tidspunkt kunne konstatere som taberne i vores skolevæsen. Så kan man igen sige: nå jo, men det er jo bare den samme kategori, og den er nu engang fortabt. Men man kunne jo altså også sige, som de udmærkede norske kriminalister og kriminologer af Christie-skolen siger: hvad med at kigge lidt på vores skolevæsen og måske finde nogle årsager dér? Hvad er det for tab, disse børn lider allerede i vores skolevæsen?

Når man ved, at vores skolevæsen på den ene eller den anden måde er indrettet sådan – nu må man ikke hænge mig på decimalerne, men så vidt jeg husker kan ca. 80 pct. af ufaglærte arbejderes børn ikke begå sig i vores folkeskole, men udviser adfærdsvanskeligheder eller må have særundervisning af den ene eller den anden art, så viser det meget om, at de normer, de kriterier, den måde, en sådan skole er indrettet på, simpelt hen er så kraftigt klassebestemt, at denne meget store del af befolkningen, som også i andre henseender har det skidt, har svært ved at leve